

Rariteettikomitean hyväksymät vuoden 2006 harvinaisuushavainnot

Rare birds in Finland in 2006

Antero Lindholm, Tapio Aalto, Jyrki Normaja, Visa Rauste & William Velmala

Birdlife Suomen rariteettikomitea (RK) käsittelee tähän katsaukseen 231 lomaketta vuodelta 2006, joista hyväksyttiin 199, siis 86 %. Vanhempia havaintoja saatiin myös käsiteltäviä loppuun sen verran, että katsauksen kokonaislomakemäärä on 251, joista hyväksyttyjä 216, tässäkin hyväksymisprosentti on 86 %. Vuoden 2006 lomakkeista 52 %:in liittyi joko valokuva tai äänite. Jos kaksi katsauksen tavallista petolintulajia, arosuohaukka ja pikkukiljukotka, jätetään pois laskuista, ”kovia dokumentteja” saatiin peräti 62 %:sta havaintoja.

Suomelle uusia lintulajeja hyväksyttiin A-kategoriaan yksi, kivikkosirkku. Mustapyrstökuiirin alalaji *islandica* (vuodelta 1999) oli maalle uusi. E-kategoriaan hyväksyttiin uudeksi lajiksi eskimohanhi. Kanadanhanhen alalaji *Branta canadensis minima* lisättiin myös uutena E-kategoriaan. Keltajalkaviklo havaittiin toisen kerran. Muita korkeintaan kymmenen kertaa tavattuja hyväksyttyjä lajeja olivat amerikantukkasotka, lehmähaikara, keisarikotka, tiiralokki, ruusulokki, isorturikyyhky (kolme havaintoa), tornipöllö, ruosterastas (alalaji *eunomus*), vuoriuunilintu, etelänisolepinkäinen ja mäntysirkku. Alalajeista tavattiin amerikanmustalintu *Melanitta nigra americana* toista kertaa. D-kategorian havainnoista mainittakoon kaksi harjakoskeloa ja E-kategoriasta pyrstötulkku.

Eriyisen runsaina esiintyivät pikkukiljukotka, isokihu, valkosiipitiira, idänturikyyhky, läntinen mustapäätasku, ruokosirkkalintu ja sepelsieppo. Heikko vuosi puolestaan oli amerikanjääkuikalla, lyhytvarvasiurulla ja viirusirkkalinnulla.

Tiira

Kiljavalla pidettiin 24.-25.2.2007 rariteettikomitean, alueellisten harvinaisuuskomiteoiden ja Tiiran – järjestelmän kehittäjien yhteinen kokous. Yhdeksi tärkeäksi keskustelunaiheeksi nousi se, kuinka Tiira tukisi parhaalla mahdollisella tavalla komiteoiden työtä, ja komiteat Tiiraa. Komiteoiden työskentely voisi periaatteessa tapahtua lähes kokonaan Tiiran sisällä, mistä olisi hyötyä kaikille osapuolille. RK ja alueelliset komiteat

toivovat, että Tiiran lukuisista kehittämistarpeista nämä ns. komiteaominaisuudet priorisoitaisiin mahdollisimman korkealle.

Alalajit

Britanniassa julkaistiin vuonna 2006 laaja artikkeli alalajien käsittelyn ongelmista rariteettikomiteoissa (Kehoe 2006). Artikkeleihin kannattaa perehtyä, jos alalajien määrittäminen kiinnostaa. Siinä esitetyt linjaukset ovat pääsääntöisesti varsin varovaisia, mutta Suomenkin RK:n kokemusten mukaan hyvin oikeansuuntaisia.

Yksi hyvä esimerkki tyypillisestä alalajiongelma on englanninvästäräkki *Motacilla alba yarrellii*. Ongelmana sen määrittämisessä ovat *yarrellii* ja nimialalajin väliset risteymät, joita on enenevässä määrin havaittu mm. Etelä-Ruotsissa. Suomestakin tunnetaan muutama havainto alalajien välimaastoon jäävistä yksilöistä. RK toivoo kuvia tai kuvauksia (myös vanhoista havainnoista) sellaisista västäräkeistä, joilla on nimialalajista poikkeavia piirteitä, mutta joita ei kuitenkaan ole ilmoitettu RK:lle *yarrelliina*. Useimmiten välimuotoisilla linnuilla päälaen musta jatkuu niskasta selän puolelle, eikä pääty terävarjaisesti kuten yleensä nimialalajin koiraila. Näistä linnuista on syytä tehdä RK-ilmoitus, vaikka niitä ei koskaan julkaistaisikaan *yarrelliina*. Kuvat tai kuvaukset menevät perille sihteerinkin kautta, mutta ne voi myös lähettää suoraan Jyrki Normajalle, yhteystiedot tämän artikkelin lopussa.

RK on käsitellyt myös kaksi havaintoa peipon pohjoisafrikkalaisia alalajeja *africana* tai *spodiogenys* muistuttavista yksilöistä, joilla on mm. vihreä selkä, sinertävä pää ja selvät valkoiset silmäluomet. Alapuolen väriykseltään linnut kuitenkin poikkeavat oikeista afrikkalaisista peipoista ja muistuttavat muuallakin Länsi-Euroopassa tavattuja afrikkalaisen näköisiä peippoja: rinnan sivuilta työntyvät harmaat lautumat kohti rinnan keskustaa ja vatsan vaaleanpunainen väri joko puuttuu tai sitä on liian vähän. Näiden lintujen alkuperää ei tunneta, mutta koska niissä on eroavuuksia afrikkalaisiin peippoihin nähden, havaintoja ei ole hyväksytty. Joka tapa-

uksessa havainnot tällaisista peipoista ovat äärimmäisen mielenkiintoisia, ja RK toivoo jatkossakin kuvauksia pohjoisafrikkalaisia peippoja muistuttavista yksilöistä.

Lajilistamuutokset

Vuoden 2007 alusta alkaen seuraavat lajit eivät enää ole RK:n tarkastettavien havaintojen listalla: amerikanjääkuikka, arosuohaukka, pikkukiljukotka, valkosiipitiira, lyhytvarvasiuru, viirusirkkalintu, ruokosirkkalintu ja sepelsieppo. Alueelliset komiteat tarkastavat todennäköisesti havainnot kaikista näistä lajeista.

Muuta

RK:n kokoonpano oli vuonna 2006: Visa Rauste (puheenjohtaja), Antero Lindholm (sihteeri), Tapio Aalto, Pekka J. Nikander, Jyrki Normaja, Kari Soilevaara ja William Velmala. Komitean kokoonpanossa ei tapahtunut vuoden aikana muutoksia.

RK:n [www](http://www.birdlife.fi/havainnot/rariteettikomitea.shtml) – sivut löydät osoitteesta: www.birdlife.fi/havainnot/rariteettikomitea.shtml

ja AERC:n (Association of European Records and Rarities Committees) osoitteesta www.aerc.eu. Sivuilta löytyy hyödyllistä tietoa ja tuoreita tiedotteita.

Merkintätapoja

Linnun ikä merkitään kalenterivuosina: 1kv = samana kalenterivuonna syntynyt, 2kv = edellisenä kalenterivuonna syntynyt, +1kv = ennen kuluva kalenterivuotta syntynyt jne. Muut käytetyt lyhenteet: ad = aikuisen puvussa, imm. = ei vielä aikuisen puvussa, subad = vanhempi kuin nuorimman ikäluokan lintu, mutta ei vielä aikuisen puvussa, jp = juhlapukuinen (lajeilla, joilla on lisääntymistoimintoihin liittyvä värikkäämpi puku osan vuotta), tp = talvipukuinen (lajeilla, joilla on normaalikierrossa selvästi erivärinen puku talvella ja kesällä, tp viittaa ”talvisen näköiseen” pukuun riippumatta siitä, mihin höyhensukupolven höyhenet kuuluvat tai mihin aikaan vuodesta se linnulla on), vp = vaihtopukuinen (tyypillisesti sulkimassa ke-

Kuva 1. Kanadanhanhi (*Branta canadensis minima*). Parikkala 7.10.2006. American Ornithological Union (AOU) käsittelee nykyisin kanadanhanhea kahtena erillisenä lajina. Minima – alalaji on pienikokoisemman lajin *Branta hutchinsii* kaikkein pienin edustaja, ja kuten kuvastakin näkee, selvästi valkoposkianheea *Branta leucopsis* pienempi. Lähinnä se muistuttaa alalajeja *hutchinsii* ja *leucopareia*. Ensinnä mainittu on vain hieman suurempi, mutta sen rinta on vaalea, tyypillisesti melko samanvärisen kuin Suomessa pesivillä kanadanhanhilla (mutta voi olla selvästi tummempikin), ja sen nokka on ohuempi ja hieman pidempi. *Leucopareia* on suunnilleen saman kokoinen kuin *hutchinsii*. Se on hieman vaaleampi kuin *minima*, ja sen kaula, nokka ja jalat ovat hieman pidemmät. Sillä on tyypillisesti kaulan mustan alueen alapuolella leveä valkea vyö, josta ei näy jälkeäkään tällä linnulla, ja myös kapeampi poskilaikku, hieman jyrkempi otsa. Kuva: HANNA AALTO

säpukuun tai talvipukuun), k = koiras, n = naaras, n-puk = naaraspukuinen (linnalla on naaraan puvun näköinen puku, tyypillisesti naaras tai nuori lintu), v, video tai äänite = RK:lla on ollut käytössään päätöstä tukevaa valokuva-, video- tai äänitemateriaalia. Näyte tarkoittaa, että lintu on kuollut ja taltioitu johonkin museoon. Muuttavasta linnusta on ilmoitettu usein ilmansuunta (N=pohjoinen jne.). Jos kahden havainnon lintuyskilöiden todetaan olevan samoja, tästä on kiistaton todiste esim. pukutuntomerkeissä tai linnalla on luettu rengas, tai asia on muuten selvä. Samoiksi ja todennäköisesti samoiksi tulkitut linnut lasketaan yhdeksi yksilöksi yhteislukumäärissä, mahdollisesti samat lasketaan kahdeksi (tai useammaksi) yksilöksi. Milloin yksilömäärää ei ilmoiteta, havainto koskee yhtä yksilöä. Pieni a- kirjain lukumäärän edessä tarkoittaa, että linnut ovat olleet yhdessä parvessa. Havainnoitsijaluettelossa ilmoittajan nimi on ensimmäisenä, mikäli hän on myös havainnut linnun, ellei, ilmoittajan nimi on viimeisenä. Muut nimet ovat siinä järjestyksessä, jossa ne esiintyvät lomakkeella, ja jos nimiä on paljon, mainitaan vain osa. Jos RK on saanut samasta havainnosta useita lomakkeita, lomakkeiden tiedot on yhdistetty, ja havainnoijat ovat yksien sulkeiden sisällä. Muutaman havainnon kohdalla ilmoittajana

mainitaan vain ilm. RK. Näistä havainnoista ei ole saatu lomaketta, mutta ne on käsitelty julkaistujen valokuvien perusteella. Olisi kuitenkin erittäin toivottavaa, ettei tällaista käytäntöä tarvita enää jatkossa.

Katsauksessa on lajin nimen jälkeen suluisa kolme lukua. Ne ilmaisevat tavattujen yksilöiden kokonaismäärä: ensimmäinen luku käsittelee ajan vuoteen 1974 asti, toinen luku RK:n toiminnan alkamisesta vuonna 1975 vuoden 2005 loppuun asti ja kolmas vuoden 2006. Näiden lukujen jälkeen on yhtäsuuruusmerkki, jota seuraa kaikkina aikoina tavattujen yksilöiden kokonaismäärä. Toisissa suluisa luetellaan viiden edeltävän vuoden yksilömäärät, siis vuosilta 2001-2005 aikajärjestyksessä. Lukumäärä on ko. vuonna löytyneiden uusien lintujen lukumäärä, ei siis välttämättä ko. vuodelta hyväksyttyjen yksilöiden määrä.

Hyväksytyt havainnot *Accepted records*

Kategoria A

Amerikanhaapana *Anas americana* (1, 60, 1) = 62 (2, 9, 4, 6, 1)

25.5. Suomenselä Omenajärvi k jp (v) (Jorma Knaapi, Asko Aarnio, Olli Kanerva, Marko Kaukinen, Janne Riihimäki ym.).

Amerikantavi *Anas carolinensis* (1, 65, 7) = 73 (7, 3, 1, 5, 6)

28.4.2004 Rantsila Kurunneva k jp (Reijo Kylmänen); 9.4. Piikkiö Piikkiönlahti k jp (v) (ilm. RK); 24. - 29.4. Pori Preiviiki k jp (v) (ilm. RK); 29.4. - 2.5. Västanfjärd Illo k jp (v) (Rami Lindroos, Jukka J. Nurmi); 30.4. Uusikaarlepyy Sandören Larshäll k jp (v) (Jürgen Lehmann, Johan Sanden, Johan Wikström, Jonas Wikström ym.); 3. - 4.5. Uusikaupunki Kytämaenrauma k jp (v) (Jarmo Pirhonen, Pekka Alho); 4.5. Lumijoki Sannanlahti k jp (Petri Niemelä ym.); 18. - 24.6. Mietoinen Mynälahti k jp (v) (Hannu Kormanen, Jukka Sillanpää ym.).

Amerikantukkasotka *Aythya collaris* (0, 9, 1) = 10 (0, 0, 1, 2, 1)

21.6. - 4.7. Anjalankoski Saittara Niemijärvi k (Petri Parkko, Petri Metsälä, Perttu Metsälä ym.).

Mustalintu *Melanitta nigra americana* (0,1,1) = 2 (0, 0, 0, 0, 0)

30.4. Kökar merellä k (Petteri Mäkelä, Jussi Mäkinen).

Edellinen havainto on Inkoosta toukokuulta 1998. Alalaji pesii Itä-Siperian tundralla, Alaskassa sekä Amerikan mantereiden luoteisosissa Kanadassa ja Newfoundlandin alueella. Ruotsista on vuoden 2005 loppuun mennessä kahdeksan yksilöä, joista puolet on keväältä ja puolet syksyltä (Strid 2006). Havainnoista kolme on Itämeren alueelta Öölannista. Iso-Britanniassa on havaittu vuoden 2005 loppuun mennessä 7 yksilöä (Fraser ym. 2007).

Pilkaniska *Melanitta perspicillata* (10, 47, 1) = 58 (5, 1, 3, 1, 2)

9.5. Pyhäjoki Parhalahden kalasatama +2kv k (Reijo Kylmänen); 10.5. Siikajoki Tauvon kalasatama +2kv k (v) (Reijo Kylmänen, Petri Lampila ym.).

Havainnot koskevat todennäköisesti samaa lintua.

Amerikanjääkuikka *Gavia immer* (2, 99, 1) = 102 (8, 2, 1, 9, 3)

26.12. - 14.1.2007 Helsinki Santahamina 2kv (vuonna 2006) (v) (Antero Lindholm, Jukka Haapala, Arja Suomalainen ym.).

Laji siirtyy alueellisten komiteoiden tarkastettavaksi vuoden 2007 alusta.

Suula *Morus bassanus* (3,35,1) = 39 (2, 0, 0, 0, 1)

1.1. Kesälahti Puruvesi Hummonselkä 2kv (v, näyte). Löytyi kuolleena jäältä (Keijo Luostarinen, ilm. Kimmo Martiskainen); 29.9. Joutseno Tiuruniemi 1kv (Kauko Kauppinen).

Kesälahdelta kuolleena löytynyt lintu on todennäköisesti sama kuin joulukuussa 2005 samalla alueella tavattu.

Lehmähaikara *Bubulcus ibis* (0, 1, 1) = 2 (0, 1, 0, 0, 0)

5. - 8.10. Ylivieska Niemelänkylä (v) (Hannu Savikangas ym, ilm. Marko Pohjoismäki); 9. - 18.10. Rovaniemi Pekkala (v) (Pirkka Aalto, Aino Kaihua, Petri Piisilä ym.); 10.10. Rovaniemi Viirinkylä (v) (Matti Alaviiri, ilm. Viljo Ruokanen).

Kaikki havainnot koskevat todennäköisesti samaa yksilöä. Edellinen havainto on toukokuulta 2002 Eckeröstä. Laji on tavattu myös Lieksassa 1994, mutta tämä yksilö kuului eteläaasialaiseen alalajiin *coromandus* ja sijoitettiin E-kategoriaan. Pesimäajan ulkopuolella alalajin määrittäminen on erittäin vaikeaa. Tässä vuoden 2006 linnussa ei havaittu mitään tarhakarkulaisuuteen tai selvästi *coromandus*-alalajiin viittaavaa.

Isohaarahaukka *Milvus milvus* (11, 30, 1) = 42 (0, 1, 0, 0, 2)

17.5. Korppoo Jurmo (Jari Helstola, Markus Mattila ym.); 19. - 21.5. Eckerö Storby ja Hammarland Sälis (v) (Pekka Niittylä ym.).

Havainnot koskevat todennäköisesti samaa yksilöä.

Käärmekotka *Circaetus gallicus* (0, 45, 1) = 46 (3, 0, 3, 7, 0)

27.8. Virolahti Kurkela +1kv ESE klo 13.40-13.50 (Antti Kause).

Arosuohaukka *Circus macrourus*

9. - 12.5.2005 Kuusamo Lämsänkylä Multiperä 2kv n (v) (Olli Lamminsalo, Simo Heikkinen, Mika Asikainen ym.); 31.7.2005 Kristiinankaupunki Domarkobben 1kv (v) (Pekka Huttunen, Marja Ristolainen); 19. - 23.8.2005 Virolahti Kurkela 1kv (v) (Heikki Luokkamäki ym.); 17.4. Hamina Kirkkojärvi 2kv NW klo 12.45-12.50 (Klaus Laine, Alpo Kymäläinen); 22.4. Pukkila Kantele Kirkkotie +2kv n WNW (Petri Kuhno, Petri Koivisto); 23.4. Siilinjärvi Rissala Vehkamäki +2kv n NNW (Pertti Renvall, Erkki Björk, Juha Koponen, Armi Riikonen, Petri Sallinen ym.); 25.4. Tohmajärvi Peijonniemenlahti 2kv NNW (Petri Hottola); 29.4. Siilinjärvi Jälä +2kv n SSW klo 13.11-13.16 (Markku Ukkonen); 29.4. Vaala Nuutilankangas +2kv n (v) (Markus Keskitalo, Teppo Helo, Jouni Ruuskanen); 26.5. Virolahti Lintulahti 2kv (Hannu Kormano, Tom Lindroos); 2.7. Mietoinen kk 2kv (Pekka Alho, Sari Alho); 21.8. Hanko Halias 1kv W klo 11.30 (Aatu Vattulainen, Jarmo Ruoho, Eero Leppänen); 24.8. Joutseno Korvenkylä 1kv (Karri Kuitunen); 25.8. Pyhäselkä Mülön pelto 1kv (v) (Jani Varis, Roni Väisänen, Aimo Jukkara, Johanna Lakka); 28.8. - 1.9. Siuntio Sunnanvik 1kv k (v) (Petteri Hytönen, Pekka Komi); 29.8. Elimäki Villikkala 1kv NE klo 18.05 (Klaus Laine); 2. - 3.9. Inkoo Tväraby 1kv n (v) (Petteri Hytönen, Jani Ceder, Pekka Komi, Kari Soilevaara, Pertti Uusivuori ym.); 5.9. Mietoinen Mynälahti 1kv (Tom Lindroos); 10. - 11.9. Helsinki Etu-Viikki 1kv k (Aleksi Lehikoinen, Petteri Lehikoinen, Jenni Lepänen, Jarkko Santaharju, Kaisa Välimäki).

Kuva 2. Lehmähaikara (*Bubulcus ibis*) Ylivieska 8.10.2006. Kuva: ARI KAKKO

Aikuiset koiraat eivät ole olleet RK:n tarkastuksessa enää vuoden 2000 alusta. Vuoden 2007 alusta RK laji siirtyy kokonaan alueellisten komiteoiden tarkastettavaksi. Viime vuosina maassamme on tavattu muutamia hyvin arosuohaukan näköisiä yksilöitä, joilla yksityiskohtaisemmassa tarkastelussa on kuitenkin näkynyt piirteitä, jotka tuntuvat viittaavan risteymään (ks. myös Lindholm ym. 2006). Yllä olevassa luettelossa Kristiinankaupungin lintu 31.7.2005 on tällainen. Kyseinen yksilö on myös erittäin aikainen 1kv arosuohaukaksi. On kuitenkin muistettava, että vain harvassa ylläolevista havainnoista lintu on niin hyvin dokumentoitu, että voidaan olla jokseenkin varmoja, että tällaisia piirteitä linnussa ei ole.

Arohiirihaukka *Buteo rufinus* (0, 8, 1) = 9 (0, 1, 0, 2, 3)

14. - 15.9. Hanko Halias ja Täktom 2kv (v) (Dick Forsman, Aatu Vattulainen, Markus Varesvuo, Jarmo Ruoho ym.).

Kuva 3. Arohiirihaukka (*Buteo rufinus*) Hanko 14.9.2006. Kuva: MARKUS VARESVUO

Pikkukiljukotka *Aquila pomarina* (4, 222, 27) = 253 (15, 14, 23, 13, 21)

25.8.2005 Kirkkonummi Peuramaa subad (v) SSW klo 13.10-13.35 (Petteri Hytönen, Pekka Komi, Karno Mikkola, Christian Catani, Ilkka Sahi); 19.4. Parikkala Tyrjä +2kv (v) SW klo 11.45-12.45 (Esa Sojamo, Esko Veijalainen); 22.4. Hanko Tiili-tehdas SE klo 15.50-16.00 (Kari Soilevaara, Matti Kapanen); 24.4. Mietoinen Mynälahti ad NW klo 9.55-10.07 (Tapio Aalto, Eija-Riitta Saarinen, Kauko Häkkinen, Timo Elovaara, Kaj Grönqvist, Tauno Leinonen); 25.4. Parikkala Kumpu klo 10.15-10.50 ja Kesälahti Mäntyniemi klo 10.50-11.00 imm. NNW (Tuomas Immonen, Kimmo Martiskainen); 29.4. Pori Kivini +2kv (Hannu Kormano, Tom Lindroos); 29.4. Kesälahti Leveäkivi imm. NW klo 11.50-12.08 (Tuomas Immonen); 29.4. Liperi Kaatamo subad (v) WNW klo 8.45-8.53 (Ilkka Roininen, Timo Leitoma); 29.4. Rauma Kinno (Jarmo Pirhonen, Markku Santamaa, Salla Santamaa, Juha Salminen ym.); 30.4. Pyhtää Valkmusa NW klo 18.20-18.35 (Klaus Laine); 30.4. Mietoinen Mynälahti subad (v) SE klo 12.10 - 12.25 (Tapio Aalto, Soili Leveelahti, Jukka Sillanpää, Pekka Alho, Tom Lindbom ym.); 18.5. Lappeenranta Vainikkala ad NW/W klo 15.18-15.27 (Seppo Löfgren); 19.5. Kesälahti Särkivaara SW klo 9.33-9.40 (Petri Hottola, Tuomas Immonen); 22.5. Ylämaa Väkeväjärvi subad (v) E klo 12.50-13.10 (Jani Vastamäki, Petri Salo); 22.5. Hamina Kirkkojärvi E klo 17.05 (Klaus Laine, Reijo Kivivuori); 22.5. Hamina Kirkkojärvi subad E klo 15.15 (Klaus Laine, Reijo Kivivuori, Alpo Kymäläinen); 22.5. Virolahti Hämeenkylä WNW klo 14.40-14.55 (Andreas Uppstu, Mika Ohtonen, Jouni Riihimäki, Sami Tuomela ym.); 22.5. Virolahti Hämeenkylä subad (v) E klo 16.15-16.24 (Andreas Uppstu, Mika Ohtonen, Jouni Riihimäki, Sami Tuomela ym.); 23.5. Parikkala Kumpu imm. N klo 9.25-10.05 (Tuomas Immonen); 25.5. Hamina Kirkkojärvi subad E klo 17.18-17.24 (Klaus Laine, Tero Ilomäki, Eero Parkko); 27.5. Hamina Kirkkojärvi 3kv (v) (Hannu Kormano, Tom Lindroos, Matti Pajunen, Martti Siponen, Tero Ilomäki ym.); 28.5. Hamina Kirkkojärvi subad NW (Tom Lindroos, Hannu Kormano, Eero Hietanen); 28.5. Kirkkonummi Saltfjärden vanha subad E klo 19.00-19.13 (Andreas Uppstu, Andreas Lindén, Pekka Leskelä, Jari Piho ym.); 26.6. Kemiö Sjöläx (Henrik Lindholm); 20.8. Mietoinen Mynälahti subad WNW klo 10.40-10.50 (Tapio Aalto, Soili Leveelahti, Jukka Sillanpää, Heikki Assinen, Oiva Assinen); 27.8. Hamina Kirkkojärvi E klo 11.09 (Klaus Laine, Tero Ilomäki, Eero Parkko); 27.8. Hamina Kirkkojärvi subad E klo 10.27 (Klaus Laine, Eero Parkko); 12.9. Vantaa Västerkulla Kasaberget +1kv ENE klo 13.22-13.25 (Jari Päänni); 13.9. Virolahti kk Kellovuori subad ENE klo 12.01-12.09 (Seppo Grönlund, Tapio Tohmo); 11.10. Virolahti kk Kellovuori subad (Timo Yrjölä, Seppo Grönlund).

29.4. Porissa ja Raumalla ja 30.4. Mietoissa tehdyt havainnot koskevat todennäköisesti samaa yksilöä.

Laji siirtyy alueellisten komiteoiden tarkastettavaksi vuoden 2007 alusta.

Arokkotka *Aquila nipalensis* (1, 41, 2) = 44 (3, 1, 4, 0, 3)

27. - 30.5. Oulu Pateniemi, Haukipudas Kraaseli ja Tyrnävä Murto subad (v) (Jouni Pursiainen, Juha Sjöholm, Jukka Piispanen, Jari Nummelin, Aarne Ohtonen ym.); 18.6. Kuusamo Keskiranta imm. (Ari Latja, Jukka Matero, Jatta Matero, Ghislain de Lossy).

Keisarikotka *Aquila heliaca* (0, 7, 1) = 8 (0, 1, 0, 1)

20.5. Hailuoto Riisinnokka 2-4kv klo 14.10-14.30 (Juha Markkola, Hannu Salonen, Joel Salonen).

Pääskykahlaajalaji *Glareola nordmanni/pratincola/maldivarum* (1, 6, 1) = 8 (1, 0, 0, 0, 0)

27.9. Alastaro Ilola NW klo 9.27-9.28 (Erkki Kalio).

Luvut sisältävät vain määrittämättömät pääskykahlaajat. Pääskykahlaaja on tavattu maassamme seitsemän kertaa ja aropääskykahlaaja 18 kertaa.

Mustajalkatylli *Charadrius alexandrinus* (18, 51, 1) = 70 (2, 3, 0, 0, 1)

22. - 24.4. Pukkila Kantelejärvi k (v) (Voitto Pajulehto ym.).

Aikaisin havainto ja vasta neljäs huhtikuinen. Valtaosa mustajalkatyllleistä havaitaan toukokuussa. Sisämaahavainnot ovat erittäin harvinaisia.

Siperian/amerikankurmitsa *Pluvialis fulva/dominica* (0, 23, 1) = 24 (0, 0, 1, 1, 2)

15.7. Lemland Lågskär jp (Timo Hietanen).

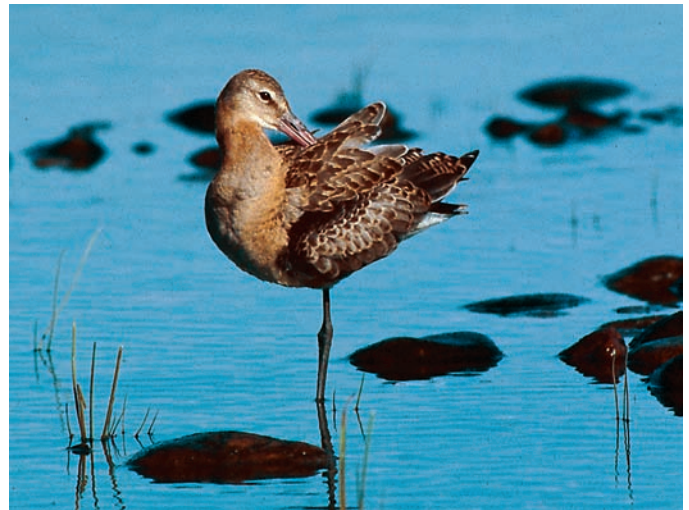
Lukumäärissä ovat mukana vain lajilleen määrittämättömät siperian/amerikankurmitsat.

Palsasirri *Calidris melanotos* (6, 68, 5) = 79 (4, 2, 4, 2, 5)

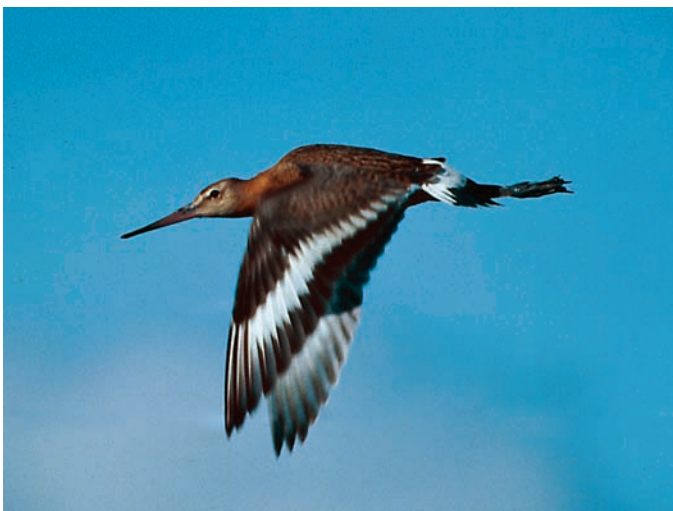
4.7. Pori Yyteri +1kv (Pekka Eriksson, Jussi Karvonen, Tapani Lilja, Pasi Alanko ym.); 11.9. Pernaja Niinijärvi 1kv (v) (Risto Suksi, Pasi Snellman, Arto Juvonen ym.); 13.9. Espoo Ämmässuo 1kv (v) (Hannu Holmström, Antero Lindholm, Pasi Pirinen); 16.9. Mustasaari Sommarösund 1kv (v) (Joel Karvonen, Tomas Lövdal, Pekka Peura, Ari Lähteenpää ym.); 29.9. - 4.10. Pori Yyteri 1kv (v) (ilm. RK).

Tundravikla *Tryngites subruficollis* (1, 17, 2) = 20 (1, 0, 0, 2, 3)

11. - 19.8. Pori Yyteri +1kv (v) (Petteri Hytönen ym.); 25. - 26.9. Espoo Laajalahti 1kv (v) (Petteri Hytönen, Pekka Komi, Jari Piho ym.).

Kuva 4.-5. Mustapyrstökuiiri (*Limosa limosa islandica*) Hangon lintuasemalla 11.9.1999. Keskimmäisten tertiaalien selvä ja lämpimän rusehtavan-oranssin sävyinen poikkijuovainen kuviointi on hyvä nuoren islandican tuntomerkki. Sama värisävy toistuu myös sisimmissä isoissa peitinhöyhenissä ja keskimmäisten sekä pienten peitinhöyhenten kärjissä. Kaikki selkäpuolen höyhenet nuoruuspuvun höyheniä: nimialalaji on yleensä tähän aikaan vaihtanut jo harmaita talvipuvun höyheniä. Kuvat: KARI SOILEVAARA

Kuva 6.-7. Mustapyrstökuiiri (*Limosa limosa islandica*) Hangon lintuasemalla 11.9.1999. Kuvissa hahmottuu islandica - alalajin tuntomerkeiksi kuvatut lyhytnokkaisuus ja -jalkaisuus: lennossa pyrstön yli ulottuvat vain varpaat, nimialalajilla näkyy usein myös osa nilkkaa. Rakenteellisia tuntomerkkejä arvioitaessa on syytä ottaa huomioon ajankohta, sillä aivan nuorilla linnuilla nokka voi olla keskenkasvuinen. Voimakkaan oranssin sävyinen rinta tähän aikaan syksystä on myös hyvä vihje islandicasta. Kuvat: KARI SOILEVAARA

Mustapyrstökuiri *Limosa limosa islandica* (0, 1, 0) = 1 (0, 0, 0, 0, 0)

11. - 24.9.1999 Hanko Halias 1kv (v) (Kari Soilevaara, Tuukka Kupiainen, Juha Laaksonen, Petro Pynnönen, Aatu Vattulainen ym.).

Ensimmäinen havainto Suomesta. Alalaji pesii Islannissa, Färsearilla, Irlannissa, Pohjois-Norjassa ja Skotlannissa. Talvehtimisalueet sijaitsevat Iso-Britanniassa ja Ranskasta Atlantin rannikkoa etelään Iberian niemimaalle, Marokkoon ja Kanarian saarille. Havainnot alalajista ovat merkittävästi lisääntyneet Ruotsissa, myös Itämeren alueella. Osittain syynä on tuntoomerkkien avautuminen. Vuonna 2005 Ruotsissa arvioitiin havaitun vähintään 70 yksilöä (Strid 2006). Nykytiedon perusteella selvimmät erot nimialalajin lintuihin löytyvät nuorten syksysten lintujen väliltä. Erityisesti kannattaa kiinnittää huomioon syyskuussa tai myöhemmin tavattaviin mustapyrstökuireihin, koska *islandican* syysmuutto ajoittuu hieman myöhäisempään ajankohtaan kuin nimialalajin. Alalajin määrittäminen on tyyppillinen määrittäsongelma: määrittäminen perustuu usean tuntoomerkkin kombinaatioon ja ajankohdalla on tärkeä merkitys esim. sulkasadon ja siihen liittyvien erojen arviointiin. Alalajin määrittämisestä ks. esim. Hellquist (2006 a,b).

Keltajalkaviklo *Tringa flavipes* (0, 1, 1) = 2 (0, 0, 0, 0, 0)

17.5. Köyliö Huhdinkylä (v) (Kari Kekki, Jarmo Holm, Rauli Holm).

Keltajalkaviklo on ollut odotettu laji Suomessa, sillä Länsi-Euroopassa havaitaan vuosittain useita yksilöitä. Suomesta tunnetaan vain yksi aiempi RK:n hyväksymä havainto: Oulu 14.10.1978. Ruotsissa on tavattu jo 16 keltajalkavikloa, joista yhdeksän on havaittu keväällä. Iso-Britanniassa on nähty 269 yksilöä vuoden 2005 loppuun mennessä.

Isovesipääsky *Phalaropus fulicarius* (11, 54, 2) = 67 (0, 5, 1, 2, 3)

28. - 29.5. Kristiinankaupunki Trutklobarna (v) (Pekka Huttunen, Kari Korhonen); 12.6. Eckerö merellä jp (Juha Merilä).

Isokihu *Stercorarius skua* (6, 44, 5) = 55 (1, 1, 1, 3, 0)

7.5. Dragsfjärd Lövö N klo 7.12-7.17 (Mikael Nordström, Ville Kirstilä, Rasmus Mäki); 27.5. Kirkkonummi Porkkala Pampskatan NE/N/NE klo 9.30 (Antero Lindholm, Pekka Toiminen, Tom Backlund, Sakari Damski, Annika Forsten ym.); 19.6. Inari Inarijärvi Vasikkaselkä SW klo 17.20 (Jörgen Palmgren, Visa Rauste); 30.9. Nurmo Hirvijärvi (v) (Pekka Malmi, Harri Hutri, Martti Patteri, Juhana Patteri ym.); 12.10. Kirkkonummi Vitträsk (Tarmo Lehtilä, Pertti Saunamäki, Karno Mikkola, Aarne Ohtonen, Matti Jäppinen ym.).

Mustanmerenlokki *Larus melanocephalus* (0, 23, 2) = 25 (3, 0, 1, 3, 3)

29. - 30.4. ja 9. - 20.7. Tampere Tarastenjärvi +3kv (v) (Hannu Koskinen, Markku Kangasniemi, Visa Rauste ym.); 30.4. - 3.5. Köyliö Hallavaara +3kv (v) (Kari Kekki, Rauli Holm, Jarmo Holm ym.). Tampereen kevään ja syksyn havainnot koskevat todennäköisesti samaa lintua, joka kävi Tarastenjärvellä kevät- ja syysmuutolla. Köyliön lintu on eri yksilö, sillä se nähtiin samaan aikaan kuin Tampereen lintu. Pirkanmaalla Näsijärven ympäristössä on nähty aikuinen mustanmerenlokki kolmena peräkkäisenä kesänä. Ne on laskettu eri yksilöiksi, vaikka saman yksilön mahdollisuutta ei voi sulkea pois.

Tiiralokki *Larus sabini* (1, 8, 1) = 10 (3, 0, 0, 2, 1)

20.8. Taipalsaari Sarviniemi ja Suninniemi +1kv (Markku Loippo).

Selkälokki *Larus fuscus*

26. - 28.5., 30.5. ja 4.6. Tampere Tarastenjärvi 3kv (v) *graellsii/intermedius*, hollantilainen rengas (Hannu Koskinen, Markku Kangasniemi, Visa Rauste, Petri Salo ym.); 2.6. Lahti Kujala 3kv (v) *graellsii/intermedius*, hollantilainen rengas (Pekka Saikko); 29.7. Oulu Rusko ad (7kv) (v) *intermedius* norjalainen rengas (Petri Lampila); 22. - 28.8. Joensuu Kontiosuo ad (8kv) (v) *graellsii*, brittiläinen rengas (Risto Juvaste, Maija-Liisa Penttinen).

Kolme renkaallista läntistä lintua vuodessa on ennätys. Lahden ja Tampereen havainnot koskevat samaa yksilöä, joka oli rengastettu poikasena Texelin saarella, Noord-Hollandin maakunnassa 9.7.2004, Oulun lintu oli rengastettu poikasena 29.6.2000 Sundbyholmenilla, Buskerydissa (Oslo lähellä), Joensuun lintu oli rengastettu poikasena 12.6.1999 Loch Leven – järvellä Skotlannissa, ja tavattiin Joensuussa jo vuonna 2005.

RK tarkastaa läntisistä selkälokeista vain yksilöt, joiden rengas todistaa syntyneen alalajien *graellsii* tai *intermedius* pesimäalueilla, koska maastotuntoomerkkeillä määrittäminen on nykytietojen mukaan liian epävarmaa. Tällaiset havainnot ovat tietenkin vain jäävuoren huippu todellisesta esiintymisestä. Esimerkiksi Tampereella oli rengastetun 3kv:n kanssa samoihin aikoihin 6 hyvin samantyyppistä renkaatonta 3kv lintua, joiden tuntoomerkit hyvin vahvasti viittaavat läntiseen alkuperään (Markku Kangasniemi ym. kirj. ilm.). RK:n mielestä tällainen tarkastuslinja on mielekäs, vaikka ulkonäköön perustuvat määrittäykset jäävätkin sen ulkopuolelle. Havainnot saadaan näin talteen yhteen paikkaan, ja samalla tarkastetaan se, ettei aineistoon pääse rengastuksen yhteydessä väärin määritettyjä muita lokkeja, joista saadut löydöt yleensä jäävät paljastumattomina rengastustoimistojen omiin tietokantoihin.

Aroharmalokki *Larus cachinnans* (0, 71, 8) = 79 (3, 10, 14, 20, 12)

22.4.2005 Tampere Tarastenjärvi ja 28.4.2005 Nokia Koukkujärvi 2kv (v) (Markku Kangasniemi, Hannu Kettunen); 17.5. Tampere Tarastenjärvi 2kv (v) (Markku Kangasniemi, Hannu Koskinen); 25.5. Espoo Ämmässuo 2kv (v) (Antero Lindholm, Annika Forsten); 25.5. - 7.1.2007 Tampere Tarastenjärvi 2kv (v) (Markku Kangasniemi, Hannu Koskinen, Visa Rauste ym.); 9.6. Lahti Kujala 2kv (v) (Pekka Saikko); 17.7. Forssa Kiimassuo 1kv (v) (Petri Salo); 27. - 28.7. Uusikaupunki kaatopaikka 1kv (v) (Jukka Sillanpää, Jarmo Pirhonen ym.); 30.7. Tampere Tarastenjärvi 1kv (v) (Markku Kangasniemi, Visa Rauste, Andreas Uppstu); 13. - 17.9. Tampere Tarastenjärvi 1kv (v) (Markku Kangasniemi, Hannu Koskinen ym.); 12. - 18.10. Anjalankoski Keltakangas 2kv (v) (Hannu Koskinen, Hannu Kettunen, Klaus Laine, Tero Ilomäki ym.); 20.10. Hyvinkää Kapula 1kv (v) (Jari Siven).

Tampereella toukokuun lopulta vuoden 2007 puolelle viihtynyt lintu on sama yksilö, joka tavattiin paikalla jo heinä-joulukuussa 2005. Lintu viihtyi paikalla epäsuorasti eikä sitä havaittu noin kolmeen kuukauteen heinä-lokakuussa. Forssan ja Uudenkaupungin havainnot koskevat samaa yksilöä. Kaikki havainnot olivat jälleen kaatopaikoilta. Suhteellisen heikko vuosi, esimerkiksi elokuun aikana ei lajia havaittu Suomessa. Keväisen 2kv aroharmalokin erottaminen idänselkälökistä *Larus fuscus heuglini* on joissain tapauksissa haaste, jota ei ole syytä aliarvioida. Valokuvia jälkimmäisistä esittävät Altenburg ym. (2007).

Etelänharmalokki *Larus michahellis* (0, 13, 4) = 17 (6, 1, 1, 2, 0)

10.8. - 11.9.1999 Anjalankoski Keltakangas 1kv (v) (Klaus Laine, Hannu Kettunen); 15.7. - 6.8.2001 Nokia Koukkujärvi ja Tampere Tarastenjärvi 1kv (v) (Markku Kangasniemi, Hannu Koskinen, Hannu Kettunen ym.); 15.7. - 12.8.2001 Tampere Tarastenjärvi 1kv (v) (rengastettu,v) (Markku Kangasniemi, Hannu Koskinen, Hannu Kettunen ym.); 22.7. - 4.8.2001 Tampere Tarastenjärvi 1kv (v) (Markku Kangasniemi, Hannu Kettunen ym.); 4. - 9.8.2001 Tampere Tarastenjärvi, 1kv (v) (Markku Kangasniemi, Hannu Kettunen ym.); 5.8.2001 Tampere Tarastenjärvi 1kv (v) (Markku Kangasniemi); 21.7. - 6.8.2001 Anjalankoski Keltakangas 1kv (v) (Klaus Laine, Hannu Kettunen ym.); 16.8. - 29.9.2002 Tampere Tarastenjärvi 1kv (v) (Markku Kangasniemi, Hannu Koskinen ym.); 26.7.2004 Espoo Ämmässuo 1kv (v) (Annika Forsten, Antero Lindholm, Pasi Pirinen, Antti Mikala); 14. - 22.8.2004 Anjalankoski Keltakangas 1kv (v) (Klaus Laine ym.); 15.7. - 6.8. Tampere Tarastenjärvi 1kv (v) (Markku Kangasniemi, Hannu Koskinen, Antero Lindholm, Annika Forsten, Petri Salo ym.); 17. - 24.7. Tampere Tarastenjärvi 1kv (v) (Markku Kangasniemi, Hannu Kettunen, Petri Salo ym.); 19.7. Espoo Ämmässuo 1kv (v) (Pasi Pirinen); 31.7. - 6.8. Tampere Tarastenjärvi 1kv (v) (Markku Kangasniemi, Seppo Laine, Jukka Wahlsten ym.).

Anjalankosken lintu vuodelta 1999 on aikajärjestyksessä Suomen ensimmäinen havainto. Ruotsissa havaittiin vuonna 2005 melko tavanomaiset noin 70 yksilöä, ei kuitenkaan yhtään linjan Göteborg-Gotlanti pohjoispuolella (Strid 2006). Virosta ei ole hyväksyttyjä havaintoja (Uku Paal, kirj. ilm.).

Pitkään käsittelyssä ollut 1kv etelänharmaalokkien nippu saatiin lopulta valmiiksi. Joidenkin havaintojen käsittelyaika venyi valitettavan pitkäksi. Isojen lokkien määrittäminen komiteoiden edellyttämällä varmuudella näyttää monissa muissakin maissa aiheuttavan ongelmia ja viiveitä, mikä johtuu lähinnä lajin ja alalajien laajalti päällekkäisistä tuntomerkeistä. Havainnot etelänharmaalokin vanhemmista ikäluokista ovat edelleen pöydällä. Suomen etelänharmaalokeista pyritään laatimaan kirjoitus Linnut-lehteen lähiaikoina.

Ruusulokki *Rhodostethia rosea* (1, 4, 1) = 6 (0, 0, 0, 0, 0)

2.5. Kirkkonummi Porkkala Pampskatan 2kv E (Karno Mikkola, Esko Lavikka, Pekka Pöyhönen, Pertti Saunamäki).

Valkosiipitiira *Chlidonias leucopterus* (3, 66, 8) = 77 (4, 10, 3, 3, 5)

30.4. Helsinki Iso-Huopalahti +2kv jp (Kari Pirhonen); 12.5. Pori Enäjärvi +2kv jp (v) (Tapani Lilja, Markku Mäkinen, Pekka Eriksson, Pasi Alanko); 22.5. II jätevedenpuhdistamo +2kv jp (v) (Pauli Jusila, Mikko Ala-Kojola, Jussi Järvinen, Virpi Tallman ym.); 25.5. - 1.6. Viitasaari Heinä-Suvanto +2kv jp (v) (Pekka Kyllönen, Ari Sylgren, Petri Willman ym.); 29.5. Tohmajärvi Peijonniemenlahti +2kv jp (v) (Petri Hottola, Kimmo Järvinen, Paavo Rantanen ym.); 30.5. Pukkila Kantele +2kv jp (v) (Timo Hämäläinen, Tapani Saimovaara ym.); 2.6. Keitele Hetejärvi +2kv jp (Raimo Hämäläinen); 9.6. Hyvinkää Ridajärvi 2 +2kv jp (Jukka Husa, Jouko Olkio, Juhani Laine).

Viitasaaren ja Keiteleen linnut olivat todennäköisesti samoja. Laji siirtyy alueellisten komiteoiden tarkastettavaksi vuoden 2007 alusta.

Lunni *Fratercula arctica* (n.28, 26, 1) = n.55 (1, 1, 0, 1, 2)

22.10. Kesälahti Ruokkee tp ohilentävä, laskeutui (Petri Hottola).

Idänturturikyyhky *Streptopelia orientalis* (0, 9, 3) = 12 (0, 0, 1, 0, 0)

16. - 17.5. Ilomantsi Patvinsuo Ritovaara (v) alalaji *meena* (Tarmo Lehtilä, Philippe Fayt, Mika Ilari Koskinen, Jari Nummelin, Janne Aalto, Harry Nyström ym.); 5. - 19.11. Rauma Sampaanala 1kv (v) alalaji *meena* (Markku Santamaa, Juha Salminen, Tapani Santamaa, Juha Saarnio, Juha Niemi ym.); 12. - 19.11. Kristiinankaupunki Tiukka 1kv (v) alalaji *orientalis* (Andreas Uppstu, Harry Lilland ym.).

Tornipöllö *Tyto alba* (2, 4, 1) = 7 (0, 0, 0, 0, 0)

3.11. Taivalkoski Majovansuo 2kv k (v, näyte) (Tyyne ja Valto Tyni, ilm. Jani Suua).

Lintu löytyi kuolleena ulkorakennuksesta noin kahden viikon ankaran pakkasjakson

päätteeksi. Edellisen kerran laji havaittiin Suomessa 1997, kun Pohjanmaalla Uusikaarlepyyssä yksinäinen lintu oleili ladossa pari viikkoa maaliskuuhun – lintumiesten mitään siitä tietämättä. Kaikilla viidellä aiemalla Suomeen harhautuneella tornipöllöllä

Kuva 8-9. Tornipöllö (*Tyto alba*) Ulkorakennuksesta kuolleena löydetty tornipöllö, Taivalkoski 3.11.2006. Lintu toimitettiin Oulun yliopiston eläinmuseolle, jossa se täytettiin ja asetettiin näytteille museon kokoelmiin. Preparoinnin yhteydessä lintu määritettiin koiraaksi sukuelinten perusteella (Atte Lahtela, suull. ilm.). Siiven sulkimisrajojen perusteella lintu voidaan määrittää toisen kalenterivuoden (2kv) yksilöksi (Baker 1993, Climent ym. 2002), eli se on syntynyt vuonna 2005. Kuvista voidaan erottaa kolmen uloimman käsisulan (P10–P8) olevan vanhoja, kun taas kolme seuraavaa (P7–P5) ovat uusia. Näistä P7 ja P5 olivat vielä kasvamassa. Loput käsisulat ovat vanhoja. Niin ikään kyynärsiivellä oli sulkasato käynnissä. Linnun vatsapuolen ja siipien alapintojen vaaleus viittaa länsieurooppalaiseen nimialalajiin *alba*, mutta jotkut vaaleat guttata-alalajin edustajat saattavat olla näinkin vaaleita. Kaiken lisäksi Iso-Britanniassa, jossa pesivät kaikkein vaaleimmat nimialalajin tornipöllöt, on todettu tyypillisten, valkeavatsaisten *alba*-yksilöiden voivan saada hyvin tummavatsaisia, tyypillisen guttata-alalajin yksilöiden näköisiä jälkeläisiä (French 2006). Siksi Taivalkosken linnun alalajia ei voi varmuudella määrittää. Kuvat: JANI SUUA

Kuva 10. Taigakirvinen (*Anthus hodgsoni*) Signilskär 26.9.2006. Kuva: SANTTU AHLMAN

on ollut havaittavissa tummavatsaisen *guttata*-alalajin piirteitä, kun taas Taivalkosken linnun vatsapuoli on hyvin vaalea. Myös vuonna 1990 Raumalta löytynyt kuollut, todennäköisesti laivalla saapunut yksilö oli *guttata*. Tornipöllö on runsastunut huomattavasti Tanskassa, jossa pesivä kanta on reilussa kymmenessä vuodessa yli kymmenkertaistunut, 1990 - luvun alkupuoliskon noin 25 parista 285–325 pesimäpariin (vuonna 2006) mittavan pönttöprojektin tuloksena (Dichmann 2006). Jo noin 15 vuoden ajan pieni prosentti Tanskan pesimäkannasta on kuulunut nimialalajiin (Johannes Erritzøe, kirj. ilm.). Suomeen harhautuneen tornipöl-

lön alalajin määrittämistä vaikeuttaa se, että vaihtelu kummankin alalajin värytyksessä on huomattavan suurta. Lisäksi *alba* ja *guttata* risteytyvät täysin sattumanvaraisesti keskenään ja tuottavat värytykseltään välimuotoisia yksilöitä (Mátics ym. 2002). Esimerkiksi Unkarissa ja Itävallassa tämä risteymävyöhyke on arvioitu jopa 500 km leveäksi (Mátics & Hoffmann 2002).

Mehiläissyöjä *Merops apiaster*

25. - 26.5.1986 Kristiinankaupunki Carlsro a3 (v) (Mikko Luokkamäki).

RK ei ole tarkastanut mehiläissyöjähavaintoja enää vuoden 2000 alun jälkeen.

Lyhytvarvaskiuru *Calandrella brachydactyla* (14, 123, 1) = 138 (3, 4, 6, 4, 10)

7. - 8.11.2005 Kaarina Tuorla (v) (Tomi Kaijainen ym.); 27.11.2005 Hanko Halias (Aatu Vattulainen, Jyrki Pynnönen); 28. - 30.5. Korppoo Utö (Pasi Laaksonen, Kimmo Kuusisto, Brita Willström, Ismo Willström).

Erittäin heikko vuosi. 1990 - ja 2000 - luvuilla on havaittu keskimäärin kuusi yksilöä vuodessa – nyt vain yksi lintu. Vuonna 2005 havaittujen kokonaismäärä nousee kymmenneen yksilöön. Laji siirtyy alueellisten komiteoiden tarkastettavaksi vuoden 2007 alusta. Lyhytvarvaskiuru on hyvin nähtynä varsin helppo määrittää. Silti RK on tarkastanut havaintoja melko kriittisellä otteella, ja kuvauksesta on pitänyt käydä ilmi usean tunto-merkin yhdistelmä, jotta kiuru tai esimerkiksi pikkukiuru on voitu sulkea pois vaihtoehtoista. Äänen kuvaamisella ja aiemmalla kokemuksella lajista on ollut suuri merkitys. Alueellisten harvinaisuuskomiteoiden tulisi

jatkossakin tarkastaa erityisen tarkasti etenkin havainnot lentävistä yksilöistä.

Töyhtökiuru *Galerida cristata* (38, 25, 1) = 64 (1, 4, 3, 1, 2)

25.4. Jämsä Auvila (v) (Ari Mylly, Taina Ropponen, Vuokko Liimatta, Leo Lindroos, Ismo Peijari ym).

Ruostepääsky *Hirundo daurica* (0, 33, 2) = 35 (1, 3, 3, 2, 1)

3.5. Padasjoki Vesijoki (v) (Lauri Tervo, Mika Selin ym.); 11.5. Kirkkonummi Peuramaa (Panu Muhli, Matti Jäppinen).

Nummikirvinen *Anthus campestris* (58, 129, 1) = 188 (0, 3, 3, 4, 1)

25.5. Kirkkonummi Porkkala Pampskatan (v) (Jussi Lindström, Matti Kapanen, Voitto Pajulehto ym.).

Taigakirvinen *Anthus hodgsoni* (0, 35, 2) = 37 (2, 2, 0, 1, 0)

26. - 27.9. Hammarland Signilskär (rengastettu, v) (Santtu Ahlman, Kari Degerstedt, Sami Luoma); 8.10. Kustavi Isokari (Hannu Kormanen, Tom Lindroos, Rauli Lumio, Jouko Lunden, Tapani Missonen, Jouko Vuokko ym.).

Keltavästäräkki *Motacilla flava lutea/flavissima* (4, 6, 1) = 11 (0, 0, 0, 0, 0)

11. - 15.7. Hanko Halias 2kv k (rengastettu, v) (Petteri Lehtikainen, Aatu Vattulainen, Heikki Eriksson, Mikko Heini ym.).

Vaikka alalajien *lutea* ja *flavissima* levinneisyysalueet ovat kaukana toisistaan (Kaspianmeren pohjoispuolella ja Brittein saarilla), ne ovat varsin samannäköisiä, eikä varmaa määrittystä nykytiedoin voi tehdä, ei edes DNA:sta (U. Olsson & P. Alström, kirj. ilm.).

Etelänsatakieli *Luscinia megarhynchos* (1, 26, 1) = 28 (3, 0, 0, 2, 1)

27. - 29.4. Lemland Lågskär (v) (Pekka Saikko, Hannu Ali-Eskola, Antti Below, Tatu Hokkanen, Pekka Hänninen).

Toiseksi aikaisin havainto ja toinen huh-tikuulta, aikaisin oli samassa paikassa 22.4.1990.

Mustapäätasku *Saxicola torquatus rubicola/hibernans* (0, 35, 14) = 49 (2, 2, 2, 1, 3)

6.4. Jämsä Lokalahti k (Tero Toivanen, Rauno Pitkäniemi, Harri Högmänder, Keijo Vesanen ym.); 9.4. Helsinki Lauttasaari n (Tarmo Lehtilä, Andreas Uppstu, Pekka Rusanen, Pekka Leskelä, Jukka Salokangas ym.); 9. - 13.4. Espoo Laajalahti n (v) (Tarmo Lehtilä, Jukka Sirviö, Sami Tuomela, Heikki Vasamies ym.); 12.4. Siuntio Myrans n (Kari Kaartinen, Ilona Peräkylä, Reima Stigell); 15. - 16.4.

Kuva 11. Keltavästäräkki (*Motacilla flava lutea/flavissima*) Hangon lintuasema heinäkuussa 2006. Kuva: PETTERI LEHIKAINEN

Kuva 12. -13. Etelänsatakieli (*Luscinia megarhynchos*) Lågskär 29.4.2006. Kuvat: ANTTI BELOW

Kemiö Sjöläx k (v) (Henrik Lindholm); 15. - 17.4. Korppoo Utö n (v) (Jari Helstola, Mikko Holvitie, Hannu Holmberg, Raija Manninen, Seppo Pöllä); 15.4. Jämijärvi Mertiöjärvi 2kv k (v) (Esko Pasanen, Rauno Kuukkula ym.); 15.4. Lemland Lågskär 2kv n (Visa Rauste, Karno Mikkola, Jussi Lindström, Tatu Hokkanen); 21.4. Korppoo Jurmo k (v) (Pekka Sarvela); 29.4. Siikajoki Varessäikkä 2kv k (Jouni Pursiainen, Jari Peltomäki, Jari Wilenius ym.); 5.5. Lemland Lågskär n (Pekka Saikko, Antti Below, Tatu Hokkanen, Pekka Hänninen, Juha Laaksonen); 14.5. Lemland Lågskär n (Hannu Kormanen, Arja Kormanen); 30.5. Uusikaupunki Hanko n (v) (Pekka Alho ym.); 21.9. Valtimo Rasinmäki k (v) (Markus Keskitalo).

Helsingin ja Espoon havainnot koskivat mahdollisesti samaa yksilöä. Läntisen mustapäätaskan esiintymisen selvä ennätysvuosi. Alalajiryhmä on runsastunut viime vuosina. Muistettakoon, että Jännes (1990) luettelee vain kolme havaintoa läntisestä alalajiryhmästä, kun itäisen ryhmän lintuja oli määritetty 80. Vuosina 2001 - 2005 on itäisiä määritetty seuraavasti: (5, 1, 8, 6, 1) (Risänen ym. 2003, 2004, 2005, Uppstu ym. 2007). Suhde alalajiryhmien välillä tuntuu selvästi muuttuneen.

Ruosterastas *Turdus naumanni* (0, 8, 1) = 9 (0, 0, 0, 1, 2)

27.12.2005 - 15.1. Raahe Pitkäkari 1kv (v) alalaji *eunomus* (Heikki Tuohimaa ym.). Lintu havaittiin vuoden 2006 puolella vain 15.1.2006; 30.12. - 7.1.2007 Pori Pihlava (v) alalaji *eunomus* (Andreas Uppstu, Antti J. Lind, Jan-Erik Wessberg ym.).

Suomen yhdeksästä ruosterastaasta neljä on kuulunut nimialalajiin *naumanni* ja viisi alalajiin *eunomus*.

Mustakaularastas *Turdus ruficollis* (5, 23, 1) = 29 (0, 3, 3, 2, 0)

10.4. Porvoo Pellinki 2kv k (v) alalaji *atroglaris* (Johan Andersson).

Viirusirkkalintu *Locustella lanceolata* (1, 93, 1) = 95 (11, 13, 5, 6, 6)

25.6. - 10.7. Parikkala Pohjanranta Ä (rengastettu, v) (Janne Aalto, Hanna Aalto ym.).

Laji siirtyy alueellisten komiteoiden tarkastettavaksi vuoden 2007 alusta. Kaiken kaikkiaan 95 havaintoa hyväksyttiin. Lähes kaikki ovat olleet kesäisiä laulavia lintuja, poikkeuksen tekevät seuraavat syyshavainnot: 3.9.1987 Kalvola Uurtaanjärvi, 10.10.1988 Kokkola Tankar kuolleena, 27.-29.9.1989 Lemland Lågskär ja 6.9.2005 Kangasala Sorola. Laulavien määrä on lisääntynyt selkeästi. 1970 - luvulla tehtiin yksi havainto (maamme ensimmäinen havainto vuodelta 1971) ja 1980 - luvulla kahdeksan. Ensimmäinen runsas vuosi oli 1993, jolloin tavattiin viisi: Pirkanmaalla, Keski-Suomessa ja Pohjois-Karjalassa. 1998 tavattiin seitsemän, ja 2000 - luvulla on havaittu vuosittain vähintään viisi, paitsi 2006, jolloin havaittiin vain tämä yksi. Selvästi paras vuosi on 2000 kahdellakymmenellä havainnolla. Vaikka vaihtelu määrissä on suurta, hahmottuu selkeä esiintymiskuva: lajia kannattaa käydä etsimässä juhannuksen tienoilta pitkälle heinäkuulle etenkin maamme itä- ja keskiosissa. Eniten lintuja on havaittu Pohjois-Karjalassa (27 laulajaa), toiseksi eniten Keski-Suomessa (11), ja kolmanneksi eniten Etelä-Karjalassa (9). Useimpiin Suomen eteläpuoliskon osiin on riittänyt yksittäisiä laulajia. Varhaisin yksilö on tavattu 16.6. ja laulavia on kuultu vielä elokuussakin yhdeksän. Uusia lintuja on löytynyt kesäkuussa 35, heinäkuus-

sa 55 ja elokuussa yksi. Heinäkuun viimeisen kymmenen päivän aikana on löytynyt vain kaksi uutta lintua.

Ruokosirkkalintu *Locustella luscinioides* (0, 83, 12) = 95 (5, 5, 4, 10, 8)

28.4. Helsinki Viikki Hakalan torni Ä (Aleksi Lehikoinen, Taavi Sulander); 28.4. Helsinki Viikki Säynälahti Ä (video) (Petro Pynnönen); 3.5. Vantaa Porvarinlahti Ä (Jorma Vickholm); 5. - 7.5. Inkoo Långvassjärden Ä (Tero Laiho, Kari Soilevaara, Jonne von Hertzen ym.); 19. - 21.5. Virolahti Viikkiläntura Ä (Jani Vastamäki, Petri Salo); 20. - 26.5. Pukkila Kantelejärvi Ä (Petri Kuhno, Jussi Mäkinen, Petri Koivisto, Tapani Saimovaara, Timo Hämäläinen ym.); 21. - 28.5. Lemland Västervik Ä (Mika Ilari Koskinen, Vesa Jouhki, Matti Soini, Jari Nummelin, Anu Lindström); 22.5. - 27.6. Parikkala Siikalahti Ä (rengastettu, v) (Janne Aalto, Hanna Aalto); 23.5. Pori Yyteri Ä (Pekka Eriksson, Antti J. Lind ym.); 7.6. Hollola Kukkila Ä (v) (Hanna-Mari Rantanen, Petri Rantanen ym.); 12. - 27.6. Karjaa Läpprüsket Ä (rengastettu, v) (ilm. RK); 16.6. - 3.8. Uusikaupunki Pyhämaa Kulju Ä (rengastettu, v) (Pekka Alho, Raimo Heinonen, Jarmo Pirhonen ym.).

Laji siirtyy alueellisten komiteoiden tarkastettavaksi vuoden 2007 alusta. RK on hyväksynyt 95 havaintoa vuoden 2006 loppuun mennessä. Vanhastaan on ollut julkaistuja havaintoja Helsingistä vuosilta 1949 ja 1959 sekä Hangosta vuodelta 1975, mutta ne on kaikki myöhemmin hylätty (Rariteettikomitea 1984). Lähes kaikki Suomen ruokosirkkalinnut ovat olleet keväisiä ja kesäisiä laulavia lintuja. Syyshavainnot on vain neljä: 17.10.1987 Lemland Lågskär, 7.8.2004 Joutseno, Suokumaanjärvi, 25.7.2003 Espoo, Laajalahti ja 29.8.2004 Lappeenranta, Toikansuo. Laji on runsastunut selkeästi:

Kuva 14.-15. Valkopäätiainen (*Parus cyanus*) Oulu 25.12.2006. Kuvat: ARI KAKKO

ensimmäiset havainnot tehtiin 1984, koko 1980 - luvulta kertyi 14 yksilöä. Laji havaittiin vuotta 1988 lukuun ottamatta joka vuosi ensihavainnon jälkeen. Viime vuodet ovat olleet edelleen tasaisen runsaita. Mainittakoon, että esimerkiksi Silman luonnonsuojelualueella Viron Läänemaalla on laskettu pesivän 300-470 paria – vain n. 90 km Suomen etelärannikosta (Erit 2006). Suomen esiintymiskuva on varsin selkeä: eniten havaintoja on etelärannikon tuntumasta, Tringan alueelta on 33 yksilöä ja yli kymmenen pääseväntä myös Kymenlaakso (15) ja Turun seutu (14). Monta havaintoa on myös eteläisiltä sisämaa-alueilta: Etelä-Karjalasta (9) ja Päijät-Hämeestä (6), ja myös Porin seudulta on useita havaintoja (7). Tästä pohjoiseen laji on paljon harvinaisempi. Pohjoisimmat ovat löytäneet Valtimosta ja Kokkolasta. Varmistettuja pesintöjä on kaksi, 1984 Pukkilassa ja 1992 Nummi-Pusulassa. Nummi-Pusulassa lauloi sama koiras vuosina 1991-1994. Huh-tikuulla on löytynyt yhdeksän ruokosirkkaa, joista aikaisimmat 26.4.

Ruskouunilintu *Phylloscopus fuscatus* (3, 70, 1) = 74 (1, 1, 4, 2, 3)

5.10. Pori Tahkoluoto (Tapani Lilja, Jaakko Esama, Pekka Eriksson, Antti J. Lind, Jan-Erik Wessberg).

Vuoriuunilintu *Phylloscopus bonelli* (0, 2, 1) = 3 (0, 0, 0, 0, 1)

4.6. Porvoo Emäsalo Lisus Ä (v, äänite) (Ari Ah-tiainen, Juhani Laine ym.).

Tämän linnun määrittäminen perustui suurelta osin laulusta saatuaan äänitteeseen. Vaikka vuoriuunilinnun ja balkaninuunilinnun *Phylloscopus orientalis* laulu onkin melko samanlainen, harjaantunut korva huomaa eroja. Äänittäminen ja spektrogrammin piirtäminen äänestä helpottaa määrittämistä.

Sepelsieppo *Ficedula albicollis* (n.35, 133, 8) = n.176 (4, 5, 5, 4, 8)

19.5.2005 Lemland Lågskär n (rengastettu, v) (Hannu Kormano, Tapio Aalto, Arja Kormano, Sampo Kunttu, Soili Leveelahti ym.); 7.5. Lemland Lågskär +2kv k (Hannu Kormano, Arja Kormano); 10.5. Korppoo Jurmo 2kv k (v) (Juhani Salmi, Jukka Grönlund, Harri Wallenius); 19.5. Lemland Lågskär n (rengastettu) (Hannu Kormano, Arja Kormano ym.); 21.5. Korppoo Utö 2kv k (Erkki Reijonen ym.); 22.5. Lemland Lågskär 2kv n (pyydystetty, v) ruotsalainen rengas (Pasi Pirinen, Tapio Aalto, Jani Ceder, Antti Kause, Sampo Laukkanen, Soili Leveelahti ym.); 22. - 23.5. Korppoo Utö 2kv k (v) (Pasi Laaksonen, Brita Willström, Kimmo Kuusisto, Ismo Willström); 23.5. Korppoo Jurmo n (v) (Jyrki Normaja, Pekka Alho, Tarmo Nurmi, Antti Sintonen); 26.5. Korppoo Jurmo 2kv k (v) (Pekka Alho, Jyrki Normaja, Jarmo Pirhonen, Tarmo Nurmi, Pekka Toola, Jorma Hellstén); 28.5. Korppoo Jurmo n (rengastettu, v) (Jyrki Normaja, Jorma Hellstén, Jarmo Pirhonen, Pekka Toola).

Utön havainnot koskevat todennäköisesti samaa lintua. Lågskärin lintu 22.5. oli rengastettu poikasena 23.6.2005 Gotlannissa.

Laji siirtyy alueellisten komiteoiden tarkastettavaksi vuoden 2007 alusta. Vaikka havainnot Suomessa ovatkin lisääntyneet, ne keskittyvät erittäin voimakkaasti toukokuu- seen lounaiseen saaristoon (etenkin Jurmon ja Lågskärin lintuasemille). Kesäkuusta huh-tikuuhun sepelsieppo on suurharvinaisuus, samoin mantereella se on erittäin harvainen lintu. Sepelsieppo ja kirjosiieppo riste- tyvät yleisesti Gotlannissa, mistä rengaslöy- töjen perusteella suomalaisetkin sepelsiepot ovat suurelta osin peräisin. Myös risteymiä vierailee Suomessa epäilemättä säännöl- lisesti, joten sepelsieppoa määritettäessä on aina otettava huomioon risteymän mahdol- lisuus. RK on hyväksynyt sepelsieppoina sellaiset linnut, joilla ei ole todettuja riste-

mäpiirteitä. Risteymäkoirilla valkea niska- vyö yleensä katkeaa selvästi (mutta myös 2kv sepelsiepoilla voi olla niskassa hieman harmaata sävyä). Naaraslinnuista risteymän mahdollisuutta ei voi usein sulkea pois edes lintua kädessä tutkittaessa. Maastossa se- pelsiepponaarasta ei tule määrittää kuin poikkeuksellisen hyvissä havainto-olosuh- teissa, ja silloinkin lintua on pystyttävä tark- kailemaan pitkään. Sepelsiepon kutsuääni (korkea iiiihp, poikkeaa selvästi kirjosiiepon 'vit'-äänestä) on usein hyvä apu lajin määri- tyksessä, joskin risteymät voivat pitää kum- man tahansa lajin ääntä.

Viitatieäinen *Parus palustris* (n.5, 34, 0) = n.39 (3, 1, 7, 3, 3)

2.12.2005 - 3.1. Kauhajoki keskusta (v) (Jari Pit- käkoski ym.); 4.12.2005 - 28.2. Rautjärvi Simpele (v) (Juha Piipponen, Jari Kontiokorpi ym.).

Molemmat on julkaistu jo vuoden 2005 katsauksessa.

Valkopäätiainen *Parus cyanus* (6, 22, 1) = 29 (0, 0, 0, 0, 1)

6.12. - 31.1.2007 Oulu Taskila – Raja-Taskila (v) (Esa Aalto ym.).

Punapyrstölöpinkäinen *Lanius isabellinus* (0, 5, 0) = 5 (0, 0, 0, 0, 1)

11. - 14.5.1980 Kokkola Mallot k alalaji *isabel- linus* (v) (Jukka Ylikarjula, Jyrki Heinonen, Hannu Tikkanen ym.).

Tämä jo aiemmin julkaistu havainto – maamme ensimmäinen – hyväksyttiin nyt koskemaan alalajia *isabellinus*. Suomesta on myös toinen määritetty *isabellinus*, vuodelta 2005. Kolmannesta kevätpuolen havainnos- ta vuodelta 1989 ei ole valokuvia, ja kahden syksyisen nuoren linnun määrittäminen jää odotta- maan tiedon lisääntymistä. Monessa Länsi-

Kuva 16. Kivikkosirkku (*Emberiza buehanani*) Pori 30.10.2006. Siniharmaan viirutoman päälään perusteella Porin lintu on määrittävissä koiraksi. Kuva: TAPANI LILJA

Euroopan maassa tavattua alalajia *phoenicuroides* ei maassamme siis ole vielä nähty.

Etelänisolepinkäinen *Lanius meridionalis* (0, 3, 1) = 4 (0, 0, 0, 0, 2)

20. - 22.5. Dragsfjärd Björkboda 2kv (v) alalaji *pallidirostris* (Tom Lindroos ym.).

Nokivaris *Corvus corone corone* (1, 17, 4) = 22

11.4.1998 Lemland Lågskär N (Karno Mikkola, Jussi Lindström, Lauri Mäenpää); 1.4.2002 Lemland Lågskär lähti ENE (Karno Mikkola, Jussi Lindström, Visa Rauste); 2. - 18.2. Uusikaupunki Käätyjärvi-Satama-Kemirantie +2kv (v) (Jarmo Pirhonen ym.); 7. - 8.5. Lemland Lågskär (Hannu Kormano, Arja Kormano); 26. - 28.5. Helsinki Viikki +2kv (v) (Timo Hietanen, Martin Helin, Markku Ojala, Biti Ojala, Heikki Vasamies); 23.7. - 2.8. Espoo Ämmässuo +1kv (v) (Hannu Holmström, Pasi Pirinen, Jörgen Palmgren, Jussi Lindström, Andreas Uppstu); 18. - 19.8. Espoo Espoon keskus Suvinieitty +1kv (v) (Pasi Pirinen, Martti Korpiranta, Matti Päiviö, Jyri Heino, Martin Helin ym.); 8.10. Dragsfjärd Björkboda (Rainer Mattsson); 5.11. Vantaa Martinlaakso (v) (Pekka Toiminen, Paula Tiisanen).

Uudenkaupungin ja Dragsfjärdin havainnot koskevat todennäköisesti samoja yksilöitä, joita alueilla on havaittu aikaisempina vuosina. Espoon kaksi havaintoa koskevat todennäköisesti samaa yksilöä.

Mäntysirkku *Emberiza leucocephalos* (1, 7, 1) = 9 (0, 0, 0, 0, 0)

8.1. - 9.2. Närpiö Kätänäs k (v) (Ilkka Ilvonen, Jani Vastamäki, Harry Lillandt, Toni Vilki ym.).

Kivikkosirkku *Emberiza buehanani* (0, 0, 1) = 1 (0, 0, 0, 0, 0)

30. - 31.10. Pori Karhuluoto k (v) (Pekka Eriksson, Tapani Lilja, Antti J. Lind, Jari Helstola, Jan-Erik Wessberg ym.).

Kuva 17. Harmaasirkku (*Emberiza calandra*) Lågskär 26.5.2006. Kuva: PASI PIRINEN

Jymy-yllätys Suomen lintujen lajiluetteloon! Kivikkosirkku on tavattu Länsi-Euroopassa vain kerran aiemmin, Hollannissa lokakuussa 2004. Laji pesii kuivilla ja kivikoisilla ylänkö- ja vuoristoalueilla Itä-Turkista Mongolian länsiosiin. Talvehtimisalueet sijaitsevat Intiassa. Porin linnun lisäksi Euroopan puolella on tavattu viisi muuta yksilöä. Hollannin lintua lukuun ottamatta muut ovat Venäjän länsiosista ja yksi lintu Ukrainasta. Venäjän havainnot Uralin eteläosista saattavat viitata lajin pesintään näillä alueilla, sillä ne ovat varsin lähellä tunnettuja säännöllisiä pesimäalueita (Roselaar ym. 2006).

Harmaasirkku *Emberiza calandra* (23, 48, 3) = 74 (2, 2, 2, 0, 1)

25. - 28.4. Kotka Haapasaari (v) (Ari Vuorio, Leo Kajander ym.); 29.4. Närpiö Blacksögrundet (v) (Joel Karvonen); 25. - 26.5. Lemland Lågskär (v) (Antti Kause, Sampo Laukkanen, Pasi Pirinen, Jani Ceder, Soili Leveelahti ym.).

Kategoria C

Kuparisorsa *Oxyura jamaicensis* (0, 34, 2) = 36 (0, 3, 10, 4, 1)

16.7. - 2.8. Evijärvi Jokisuunlahti +1kv k jp (v); (Martti Patteri, Juhana Patteri, Anitta Takala); 26.8. - 9.10. Naantali Luolalanjärvi +1kv k (v) (Tuomo Peltola, Tapani Missonen, Hannu Friman, Kirsi Leiri ym.).

Kategoria D

Harjakoskelo *Mergus cucullatus* (0, 7, 2) = 9 (0, 1, 0, 2, 2)

10.5. Anjalankoski Myllykoski Halkoniemi ja Mikkolanniemi +2kv jp k (v) (Seppo Grönlund, Antero Rämä, Juha Viitalo); 24.8. - 28.10. Tampere lidesjärvi +1kv k (v) (ilm. RK).

Kategoria E

Eskimohanhi *Anser rossii* (0, 0, 1) = 1 (0, 0, 0, 0, 0)

1. - 9.10. Iitti Lyöttilä, Isokylä +1kv vaalea muoto (v) (Jari Piepponen, Antti Vänskä, Klaus Laine, Markku Piepponen ym.).

Ensimmäinen havainto maastamme.

Kanadanhanhi *Branta canadensis minima* (0, 0, 1) = 1 (0, 0, 0, 0, 0)

3. - 7.10. Parikkala Tarnala Kuposenmäki ja Pohjasuo +1kv (v) (Janne Aalto, Hanna Aalto, Rainer Rajakallio, Jouni Riihimäki, Ilkka Sahi ym.).

Ensimmäinen havainto maastamme. Aikaisemmin on hyväksytty kolme alalajilleen määrittämätöntä pienikokoista kanadanhanhea.

Pyrstötulkku *Uragus sibiricus* (0, 2, 1) = 3 (0, 0, 1, 0, 0)

8.5. Lemland Lågskär n-puk (Hannu Kormano, Arja Kormano).

Hylätyt havainnot

Rejected records

Yöhaikara *Nycticorax nycticorax* 30.7.2005 Kuopio Haminalahti; 9.10. Virolahti Vilkkiläntura 1kv. **Isohaarahaukka** *Milvus milvus* 16.6. Lappeenranta Vainikkala. **Käärmeokta** *Circus gallicus* 7.5. Virolahti Hurpun tie subad/ad. **Arosuohaukka** *Circus macrourus* 3.8.2005 Kristiinankaupunki Trutklobbarna 1kv; 5. - 6.8.2005 Kristiinankaupunki Trutklobbarna 1kv (v); 17.4. Kesälahti Särkivaara ad/subad n; 29.4. Lahti Luhdanjoki lintutorni +2kv n; 20.5. Kajaani Paltaniemi n (v); 3.9. Siuntio Myrans 2 1kv; 30.9. Hai-luoto Kirkkosalmi 1kv. **Arohiirihaukka** *Buteo rufinus* 10.6. Nauvo Simonkylä. **Pikkukiljukotka** *Aquila pomarina* 13.5. Virolahti Vilkkiläntura subad; 30.5. - 27.6. Viitasaari

Heinä-Suvanto subad (v); 2.6. Viitasaari Heinä-Suvanto subad; 26.8. Porvoo Kilpilahti subad; 26.8. Espoo Suvisaari ad. **Arokot-ka** *Aquila nipalensis* 12.4.2005 Rovaniemi Vaattunki. **Keisarikotka** *Aquila heliaca* 20.5. Hailuoto Kirkkosalmi 3 - 4kv; 21.5. Hamina Kirkkojärvi 3 - 4kv; 28.5. Sodankylä Kiilopää subad. **Välimerenhaukka** *Falco eleonorae* 7.6.2005 Hanko Tvärminne subad. **Palsasirri** *Calidris melanotos* 22.9. Helsinki Lammasaari 1kv (v). **Aroharmalokki** *Larus cachinnans* 11.5. Lahti Kujala 2kv (v); 4.6. Kirkkonummi Porkkala Pampskatan n.3kv (v). **Etelänharmalokki** *Larus michahellis* 15.-16.9.2001 Anjalankoski Keltakangas; 26.7.-1.8.2004 Tampere, Tarastenjärvi; 5.8.2005 Turku Åvik. **Alppikiitäjä** *Apus melba* 1.6. Helsinki Tuomarinkylä 2. **Mustapäätasku** *Saxicola torquatus* 14.4. Rantasalmi Vaahersalo k *rubicola/hibernans*. **Ruokosirkkalintu** *Locustella luscinioides* 16.7. Pori Kokemäenjoen suisto Ä. **Tiltaltti** *Phylloscopus collybita* 21.9. Korppoo Jurmo 1kv (rengastettu, v) *tristis*. **Viitatiainen** *Parus palustris* 14.1. li Pohjois-li. **Punapäälepinkäinen** *Lanius senator* 6.5. Ranua Simojärven Hanhilammet. **Nokivaris** *Corvus corone corone* 16.10.2005 Naantali Luolala; 9.5. Korppoo Jurmo; 31.5. Kaarina Voivala (v). **Peippo** *Fringilla coelebs africana* 9.4. Tuusula Ritasjärvi k.

Havainnot, joiden käsittely on kesken

Records still under consideration

Haarahaukka *Milvus migrans* 28.6. - 4.7. Uusikaupunki kaatopaikka 2kv (v) *lineatus*; 5.7. Tampere Tarastenjärvi ad (v) mahd. *lineatus*; 7. - 8.7. Tampere Tarastenjärvi 2kv (v) *lineatus*. **Pikkukotka** *Hieraaetus pennatus* 13.6. Lappeenranta Vainikkala. **Mustapyrstökuiri** *Limosa limosa* 13. - 15.9.2005 Turku Topinoja 1kv (v) *islandica*. **Etelänharmalokki** *Larus michahellis* 24.7. - 1.8.2004 Tampere Tarastenjärvi (v); 26.7. - 16.8. Oulu Rusko 2kv (v). **Västäräkki** *Motacilla alba* 13.4.2005 Ypäjä Hevosopisto Poukkasilta n tai 2kv k (v) *yarrellii*; 6. - 18.5. Espoo Finnno 2kv k (rengastettu, v) *yarrellii*; **Tiltaltti** *Phylloscopus collybita* 23.5. Lemland Lågskär (v, näyte) *collybita*. **Nokivaris** *Corvus corone corone* huhtikuu 1999 Ilmajoki Vainiainen ammattu (v, näyte); **Isolepinkäinen** *Lanius excubitor* 23.9.2000 Kemiö kirkonkylä ad *homeyeri*; 15.11.-6.12.1998 Espoo Röylä *homeyeri*. **Mäntysirkku** *Emberiza leucocephalos* 11. - 15.11. Oulainen Piipsjärvi 1kv n (v).

Korjauksia ja lisäyksiä

Vuoden 2005 katsauksessa (Lindholm ym. 2006) sivun 57 rastaskuvan ottaja on Matti Rekilä. **Amerikanhaapana** *Anas americana* 19.4.2005, paikka p.o. Ulvila, Pinomäki; **Isovesipääsky** *Phalaropus fulicarius* Hailuoto Pöllä, julkaistu 1.-2.6.2005, p.o. 1.-3.6.2005. **Punakottarainen** *Sturnus roseus*, päivämäärälisäys, Oulu Oritkari 1p 28.-29.7.2002. **Pussitiainen** *Remiz pendulinus* Oulu Oritkari 24.5.-10.6.2003 oli koiras.

Kiitokset

Peter Adriaens, Ruud Altenburg, Andreas Blomdahl, Andreas Buchheim, Pierre-André Crochet, Johannes Erritzøe, Dick Forsman, Erik Hirschfeld, Paul Eric Jönsson, Chris Gibbins, Alexander Hellquist, Markku Kangasniemi, Hannu Koskinen, Norbert Lefranc, Robert Mátics, Mars Muusse, Theo Muusse, Axel Müller, Grzegorz Neubauer, Urban Olsson, Magnus Robb / The Sound Approach, Alexandre Roulin, Manuel Schweizer, Gunter de Smet, Lars Svensson ja Inigo Zuberogitia avustivat RK:n toimintaa. Pekka Alho, Pasi Pirinen, Esko Rajala, Jarkko Santa-harju, Kari Soilevaara, Pekka Toiminen, Jani Vastamäki, Roni Väisänen ja Pentti Zetterberg korjasivat ja täydensivät havaintokoostetta ja/tai katsausta. Annika Forsten tarkisti summaryn. Ja kiitokset tietenkin myös kaikille havaintojaan palauttaneille ja lomakkeiden keruutyössä kunnostautuneille.

Kirjallisuus

Altenburg, R G M, Gibbins, C N, Koskinen, H, Luijendijk, B-J, Muusse, M J M, Muusse, T O V & Rauste, V 2007: Identification of 2cy Heuglin's Gulls in W Europe. www.gull-research.org/heuglini-id
Baker, K 1993: Identification Guide to European Non-Passerines: BTO Guide 24. British Trust for Ornithology, Thetford.
Climent, J A M, Arroyo, Í Z & Moreno, R A 2002: Rapaces Nocturnas. Monticola Ediciones, Madrid.
Dichmann, K 2006. Projekt Slørugge –kotisivut [verkkójulkaisu]. Sønderborg, Projekt Slørugge <http://www.tytoalba.dk/> (Viitattu 2.4.2007)
Erit, M 2006: Silma looduskaitseala tähtsus niiduja roostikulindude pesitsusalana Eestis. Hirundo 19: 58-67.
Fraser, P A, Rogers, M J and the Rarities Committee 2007: Report on rare birds in Great Britain in 2005. Part I: non-passerines. British Birds 100: 16-61.
French, P R 2006: Dark-breasted Barn Owl in Devon. British Birds 99: 210-211.
Hellquist, A 2006a: Bestämning av isländsk rödspov. Vår Fågelvärld 3/2006.
Hellquist, A 2006b: Die Bestimmung von Uferschnepfen *Limosa limosa* der Unterart *islandica*. Limicola 20: 121-157.

Jännes, H 1990: Mustapäätaskun *Saxicola torquata* alalajien ja sukupuolen määrittämisestä sekä lajin esiintymisestä Suomessa. Lintumies 25: 162-175.
Kehoe, C 2006: Racial identification and assessment in Britain: a report from the RIACT sub-committee. British Birds 99: 619-645.
Lindholm, A, Aalto, T, Normaja, J & Rauste, V 2006: Rariteettikomitean hyväksymät vuoden 2005 harvinaisuushavainnot. Linnut – vuosikirja 2005: 53-62.
Lindroos, T. 1998. Rariteettikomitean hyväksymät havainnot vuodelta 1997. Linnut 33: 8-27.
Mátics, A & Hoffmann, G 2002: Location of the transition zone of the Barn Owl subspecies *Tyto alba alba* and *Tyto alba guttata* (Strigiformes: Tytonidae). Acta zoologica cracoviensis 45: 245-250.
Mátics, R, Hoffmann, G, Nagy, T & Roulin, A 2002: Random pairing with respect to plumage coloration in Hungarian Barn Owls (*Tyto alba*). Journal of Ornithology 143: 493-495.
Rariteettikomitea 1984: Ennen Rariteettikomitean perustamista julkaistujen harvinaisuushavaintojen tarkistus. Lintumies 19: 76-82.
Rissanen, E, Keskitalo, M, Laukkanen, S & Ohtonen, M. 2003: Pikkuharvinaisuuksien esiintyminen Suomessa vuonna 2001. Linnut – vuosikirja 2002: 81-91.
Rissanen, E, Keskitalo, M, Laukkanen, S & Ohtonen, M. 2004: Pikkuharvinaisuuksien esiintyminen Suomessa vuonna 2002. Linnut – vuosikirja 2003: 22-32.
Rissanen, E, Keskitalo, M, Laukkanen, S & Ohtonen, M. 2005: Pikkuharvinaisuuksien esiintyminen Suomessa vuonna 2003. Linnut – vuosikirja 2004: 63-72.
Rissanen, E, Keskitalo, M & Ohtonen, M. 2006: Pikkuharvinaisuuksien esiintyminen Suomessa vuonna 2004. Linnut – vuosikirja 2005: 63-72.
Roselaar, C S & Vrs Castricum 2006: Steenortolan bij Castricum in oktober 2004. Dutch Birding 28: 284-291.
Strid, T. 2006: Fågelrapport 2005. SOF 2006: Fågelåret 2005. Stockholm.
Uppstu, A., Aalto, J., Keskitalo, M. & Rissanen, E. 2007: Pikkuharvinaisuuksien esiintyminen Suomessa vuonna 2005. Käsikirjoitus.

Kirjoittajien osoitteet / Authors' addresses

Tapio Aalto
Tähtiönkatu 6 B 64, 20240 Turku
Sähköposti: tapio.aalto@nettiviesti.fi
Antero Lindholm
Tornihaukantie 2 as. 15, 02620 Espoo
Sähköposti: antero.lindholm@elisanet.fi
Jyrki Normaja
Maskunkatu 15, 20400 Turku
Sähköposti: jyrki.normaja@pp.inet.fi
Visa Rauste
Päivärinnankatu 6 A 15, 00250 Helsinki
Sähköposti: visa.rauste@helsinki.fi
William Velmala
Tervakukkakuja 1 as. 34, 90580 Oulu
wilvel@paju.oulu.fi

Summary

This report of the Finnish National Rarities Committee lists all accepted records for the year 2006 as well as some older previously unpublished records. A few records are still under consideration and will be published in the next reports. Records of birds in other categories than A and rejected records are listed separately. The details included for each record are: date and locality, number of birds if more than one, other details if known (kv=calendar year, jp=adult breeding plumage, tp=winter plumage, vp=transient plumage, n-puk.=female plumage, pyydystetty, rengastettu=trapped, ringed, videoitu =videoed, v=photographed, äänite = sound recorded (and this evidence seen or heard by the committee; of records submitted in 2006, 52 % were supported

with such "hard evidence"), W (=west) etc. refers to migrating birds and their direction. The three numbers in brackets after each species' name give the total number of individuals observed in Finland (1) before 1975, (2) in the period 1975-2005 and (3) in 2006 respectively. They are followed by the total number and then five numbers in brackets which give the numbers during the years 2001 – 2005.

In 2006, one new species (Grey-necked Bunting *Emberiza buchanani*) and one new subspecies (Black-tailed Godwit *Limosa limosa islandica*) were added to category A of the Finnish list. Ross's Goose (*Anser rossii*) and a race of Canada Goose (*Branta canadensis minima*) were added to category E. Lesser Yellowlegs (*Tringa flavipes*) was recorded for the second time. Other accepted species with ten or less earlier records

were Ring-necked Duck (*Aythya collaris*), Cattle Egret (*Bubulcus ibis*), Eastern Imperial Eagle (*Aquila heliaca*), Sabine's Gull (*Larus sabini*), Ross's Gull (*Rhodostethia rosea*), Oriental Turtle Dove (*Streptopelia orientalis*, with three records in 2006), Barn Owl (*Tyto alba*), Dusky Thrush (*Turdus naumanni eunomus*), Western Bonelli's Warbler (*Phylloscopus bonelli*), Steppe Great Grey Shrike (*Lanius meridionalis pallidirostris*) and Pine Bunting (*Emberiza leucocephala*). Black Scoter (*Melanitta nigra americana*) was recorded for the second time.

The year 2006 was good for Lesser Spotted Eagle, Great Skua, White-winged Black Tern, Oriental Turtle Dove, Western Stonechat, Savi's Warbler and Collared Flycatcher. On the other hand, it was a poor year for Great Northern Diver, Short-toed Lark and Lanceolated Warbler.